

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe poštl prejemán veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 18 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 261.

V Ljubljani, v soboto 14. novembra 1885.

Letnik XIII.

Nova enciklika o podlagah človeške družbe

izpeljuje misel, da država in cerkev izvirata iz božje veljave, in da stojite opravičene druga poleg druge. Okrožnica loči z nekako skrbljivostjo oba delokroga in določuje državi njeno pravno polje v jasni in določni besedi. S tem je nekako spremenjena učna trditev srednjega veka, posebno pa Gregorja VII. in Bonifacija VIII., ako ne v bistvu, pa vsaj v obliki, ker cerkev ne zahteva več tedanje pravice za varstvo in nadzorstvo, in državo razgláša polnoletno. Ob enem pa odloži cerkev tudi odgovornost, katero je imela v srednjem veku tudi v državnih zadevah.

Državniki se zavedajo svoje dolžnosti, a s tem nikakor nočemo reči, da državne vlade ravna po svojem najboljšem spoznanju, pravosodje vzeto iz krščanske nrave je nad samovoljnostjo in surovostjo, ljudstva se ne vladajo po volji samosilstva, marveč po postavah, ki nastanejo po pravem potu, država nosi lice pravne države vsaj po zunanjem. Naj se to pritrdi ali ne, to je vpeljalo le krščanstvo, to se vidi na prvi pogled, ako primerjamo sedanje državne oblike s starorimskimi ali grškimi. Le tisti, kdor ne pozná ali kdor tají vse zgodovinske resnice, more odrekati katoliški cerkvi zasluge, ktere ji pripadajo v tem oziru.

V tem smislu najnovejša okrožnica sv. Očeta prenareja razmerje med cerkvijo in državo, ker se v svetnih zadevah noče več vtikati v državne zadeve. A kar se tiče nje delokrogov, tega ne odstopi le za las ne, ter izreka, da cerkev obstoji po Božji volji in v bistvenih stvaréh ne more zavisna biti od države. To izrazi najbolj z besedo: enakopravnost. Enakopravna cerkev ni, kar se tiče njene bistvenosti, država nima boljše podlage, kakor cerkev.

A zoper to enakopravnost oporeka novošegno mnenje, noče slišati, da cerkev izvira iz Boga, zato hoče cerkveno življenje nadzorovati, kakor ljudsko gibanje. Takim državnikom je država vse in poleg države ni enakopraven nikdo. A vendar je

mного takih, ki so poleg države enakopravni. In ti so: osebnost vsacega posameznega, stariši z ozirom na otroke, narodi na mnogo strani. Krščanska ljudstva ne priznajo državne velemoči, t. j., da bi vse na svetu bilo uprav zarad države. Zoper tako državno velemoč se vzdiguje cerkev, v nji najdejo zavetja tisti, katerim država odreka vsako opravičeno življenje.

Enakopravnost, kakor jo zahteva enciklika, nima nevarnosti za državo, ker v „mejah“ ne določi cerkev sama. Se vé, da tega ne pripušča državi, to bi bilo odrekati sebi življenje, a to skuša doseči po pogodbah, pri katerih vendar ne krati državam pravice, kakor nas to uči skušnja vseh časov.

Liberalizem zametuje konkordate, drži se načela, država ima sama pravico postaviti meje in razsojevati po svoji volji. Saj vemo, da nekatere vlade ukazujejo tudi zastran molitve. Zakaj nek liberalizem toliko gori za državno oblast v cerkvi, s tem bi bila vsa svoboda vničena, vrata odprta vsem neredom. No, zato, ker človeški napuh bolj sovraži razodenje Božje, kakor svobodo ljubi. Kar pa se tiče boja za načela, ki se bije za enakopravnost med cerkvijo in državo, ima cerkev za-se obljubo Božjo. Omikani svet naj se temu posmehuje, a mi se veselimo zmag, katerih si je to načelo pridobilo v teku dveh tisočletij, zastoj se bode zoper to načelo vzdigovalo framasonstvo naših dni.

Carigradska konferenca.

Kaj dela bolgarska konferenca v Carigradu? Zboruje in družega nič! To je najkrajši in najtemeljitejši odgovor, ki se sploh na to vprašanje dati more. Novejši telegrami iz Carigrada pravijo, da so diplomatje priznali, da ima sultan svoje pravice do Bolgarije in iztočne Rumelije in da je Angleška predlagala izvolitev podkomisije, ktera naj zasliši iztočne Rumelijce in njih želje preiskuje. To je vse. Ali ni to vrlo malo za toliko časa, kakor že možje ob zlatem rogu sedé? Odkar se je konferenca pričela,

obračala se je in sukala še vedno okoli vprašanja „status quo ante“ in še bi se sukala, če ne bi bilo Angleža, ki jo je prvi opozoril, da to ni pravo stališče in da ne bo nikamor prišla, če se bo tega držala. Angležu ste takoj pritrdile Francoska in Laška, toraj skoraj pol Evrope, da je res tako. Da konferenca nikamor ne more, si je sama vzrok, ker si ni napravila nikakega pravega sporeda, nobenega trdnega stališča, na kterega bi se opreti zamogla. Zato pa je Rusu tudi tako hitro spodletelo. On se je najbolj poganjal za „Status quo ante“, kakor hitro pa mu je John Bull nogo nastavil, se je umaknil če ne — bi bil padel. Da se je pa ruski pooblaščenec g. Nelidov za enkrat umaknil, je imel svoje gotove vzroke še od prejšnjih let, še od tistega časa, ko sta Ignatjev in on, čegar adjutant je namreč Nelidov bil, hotla postati v Sanstefanskem miru stvarnika velike Bolgarije, proti kateri današnja z Iztočno Rumelijo združena pač še senea ni. Ignatjevova velika Bolgarija bi se bila raztezala od črnega do egejskega morja in tudi Adriji bi ne bila niti toliko oddaljena kakor je Ljubljana od Trsta. Nelidov je takrat pogodbo za Sanstefanski mir podpisal, toraj bila mu je takrat velika Bolgarija popolnoma po volji. In danes? Danes pa naj bi se spotikal nad ubogo unijo (združenjem) dveh neznatnih pokrajin, ki sta proti državi od njega nameravani, kakor Ljubljanski grad proti Šmarni gori! Danes naj bi zahteval status quo ante, kakor so ga v Berlinu skovali? To vendar ne gré, če tudi ga ni bolj vgodnega polja za nedoslednosti, kakor je ravno politično polje, kjer je lastna korist prva reč, prijateljstvo pa še le deveta briga. Takoj že v drugi seji konference spodbil je toraj Anglež Rusom in vsem drugim, ki so z njim v en rog trobili, stališče in po Evropi je brzojavna žica oznanovala, da so velesile na sobotni konferenci sklenile po zaslišanju nekterih poslanikov (Angleža, Francoza in Laha), naj se razprave ne omeje na „status quo ante“. Tukaj se je toraj Rus umaknil Angležu in ta pridobitev se mora John Bullu na dobro zapisati.

„Status quo ante“ se je menda na Balkanu za vedno priporočil in vrlo dvomimo, da bi se sedanji

LISTEK.

Beseda o napakah pri vzgoji.*)

Četrto pismo.

Blagorodna gospá!

Mladina ima dandanes, rekel bi, veliko preveč prilike, posebno po večih mestih, vdeleževati se različnih zabav, ki jim pa nikakor niso v korist. Kolikokrat se zgodi, da neprevidne matere vzamejo s saboj nežno deco v gledališče k ne posebno izbornim in za mladež pripravnim igram. Vi, gospá, ste se sami nekako nepohvalno o tej zadevi izrazili, kajti tudi Vas so bili mati prerano vodili k gledališnim zabavam. Še niste imeli 10 let — in že so se nasitovale Vaše oči zemeljskih zabav — tako ste mi vsaj sami rekli.

Le pomisliva, kaj otrok vse ne vidi in ne sliši v tej ali oni igri! Kake misli se pač vrivajo nežni deklici, kedar prvokrat stopi v gledališni hram ter vidi na igralcih in igralkah čudno opravo? Mari

nima pozneje v svoji domišljiji vedno pred očmi te podobe? Še v sanjah nima mirú, ker so po teh v gledališčih pridobljenih podobah živeci preveč razburjeni, kar na mladi razvoj gotovo slabo vpliva. Tudi šola pri tem trpi, kajti tak otrok je drugi dan navadno raztresen; njegove misli so še vedno v gledališčih in za učenje se malo briga. Imel sem sam priliko tacega otroka opazovati, ki je bil vselej, kolikorkrat so ga stariši s saboj v gledališče vzeli, drugi dan nekako razmišljen in na razna vprašanja je le površno odgovarjal, akoravno je bil eden najprirednejših šolarjev. Toda to še ni zadostovalo. Drugi součenci so se zbrali okoli njega in ta jim je pred podukom pripovedoval o tem, kar je sinoči videl in slišal v gledališčih. Ni čuda tedaj, da so takrat bili vsi otroci nekako raztreseni — in tudi vstrahovanje mi je dalo več opraviti, kakor po navadi.

Gospá, kaj menite, so li otroci po dokončani šoli doma pripovedovali starišem o pridobljenem nauku? Jaz sem preverjen, da ne! Pravili so pa gotovo o zdravnikovem Franceku, ki jim je znal tako lepo naštevati po vrsti vse igralce in igralke, ki jih je videl pri sinočni gledališni predstavi. Bodemo li zamerili radovednim poglavcem, ako po

tem tacem svoje roditelje nadlegujejo toliko časa, da jim nazadnje vendar-le obljubijo jih v gledališče peljati? S tem so otroci sicer za nekaj časa pomirjeni; a šola ima pa z njimi še dalje svoj križ, ker so njih misli vedno v gledališčih in ne pri poduku. V tem oziru bi bilo najbolje, da bi stariši svojim otrokom ne bili nikoli kaj tacega obljubili — še manj pa jih v resnici s saboj vodili. Otroci si v gledališčih ne pridobí nič družega, kakor nespartmetne domišljije in nemirno življenje.

Kako veseli bi bili, če bi samo to bilo! Poglejmo nekoliko dalje igre same in nošo igralcev. No, kar se iger tiče, smemo Slovenci še precej zadovoljni biti, ker v našem milem slovenskem jeziku vendar nimamo taceh proizvodov, ki bi utegnili nežni otročji čut toliko žaliti, kakor nemški in drugi. Toda slovenski stariši se ne vdeležujejo navadno slovenskih predstav, ker teh tudi ni mnogo, ampak nemških in italijanskih. Kaj pa Nemci in Lahi na oder spravijo, vé le tisti, ki je bival več časa v Ljubljani, Celoveu, Gradcu ali pa v Trstu. Včasih se v nekteri igri čujejo take besede, da celó odraslim ne ugajajo. Mlada deklica se nikjer tako hitro ne navzame tistega — ne bodi ga treba — ljubovanja,

*) Glej 125. št. letošnjega „Slovenca“.

konferenci posrečilo priklicati nazaj tisto grozno politično bedanjo, ki jo je v Berlinu nerazum zveržil, zavirljivost jo je pa provzročila. Kar je v Filipopolju porodila črna noč, in črna je bila, kajti prvi krajec so imeli, ta se pa o polnoči že za obzorje pomakne, med 17. in 18. septembrom, tega ne bodo mogli pri zeleni mizi vničiti, ima že prekrepro življenje. Bolgarsko združenje porodilo se je skoraj da brez prelivanja krvi, če izvzamemo dva ali tri slučaje, kjer so se s krvijo zamašile usta, ki so hotle pričeto delo ovirati, in to vendar ni malenkost. Koliko pa je revolucij, ki bi se tako mirno in vendar tako temeljito izvršile, kakor se je ravno ta in to vse je bolgarskih Slovanov zasluga, katerim se ob vsaki priliki surovost očita. Ali se bo omikana Evropa res dala po njih osramotiti in bo hotla z orožjem v roki doseči in kri prelivati za tisto, kar se ji pri zeleni mizi najbrž ne bo nikdar posrečilo; kajti če se ji prav za sedaj morda obnese, delo ne bo imelo nobenega obstanka, ker ne bo imelo pravih in trdnih tal, in zato trdimo, da iz tega ne bo nikdar nič!

Kaj pa bo Avstrija nasproti temu vprašanju začela, kako bo ona postopala? To bodo določile še-le okoliščine in pa novi minister zunanjih zadev, kedar pride; grof Kalnoky je sicer za „status quo ante“, če ga pa ne bo doživel, si tudi ne bo las z glave pulil, ker dobro vé, da se zid ne prebije z glavo. Sploh pa menda tudi ne bo nihče pričakoval, da bi pri tej reči tam doli na Balkanu Avstrija za katero-koli državo v žrjavico segala in kostanj iz nje pobirala. Tudi oreh, ki se mu „status quo“ pravi, prepustila bo Avstrija prej ko ne Rusu in Angležu, ktera se bota tudi prej ko ne zanj sprijela. Kdo bo pa na boljem, ako se bo Angleška za oslobodjenje Bolgarov dvignila, pač ni treba dokaza, da bo vse balkanske Slovane na svoji strani imela.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. novembra.

Notranje dežele.

„Schulvereinovi“ iz Českega šli se preteklo nedeljo že zopet v Draždane Avstrijo izdajati in Čeha obrekovat. Posebno se je odlikoval nek dr. Knoll po svoji dolgočasnosti in brezduhovnosti. Govorilo se je vse križem, ob mizo pa menda še bolj razbijalo: Pest se nam krči, so djali nekteri, in radi bi se znosili nad našimi nasprotniki, toda pri taki politiki, kakor jo sedaj Avstrija vganja, nam je pot zaprta. Nemeem se je danes boriti na dve strani, proti romanizmu in slovanstvu. Ali Nemci ali pa Rusi, to nam je na izbero! Glavni namen „Schulvereinov“ za sedaj je na to delati, da se bo Nemeem po severnih Čedah beseda božja zopet v nemščini oznanjevala, kar če toliko reči, kako da se polutranijo. Tri strastne sovražnike imajo Nemci na Českem in tisti so: časnikarstvo, duhovščina in plemstvo. Duhovščina uči vero in ljubezen na ta način, da pravi otrokom, da, če bodo nemški znali, bodo v pekel prišli in da „Schulvereinske“ božične darove, ki jih otroci dobé, primerja z darili, s katerimi razuzdanece obsipa nedelžnega dekleta, da bi ga zapeljal. Plemenitašem pa očitajo „Schulvereinovi“, da je vsa njihova bogatija iz nemških rok v njihove prešla, da so nemški delavci tisti bili, ki so jim sedanje premoženje skupaj spravili. Taki in enaki govori glasili so se v Draždanih; konečno je pa dr. Knoll še nekaj bengaličnega ognja prižgal rekoč: „Avstrija,

ob kateri se je nemška moč leta 1866 poskušala, mora postati zaveznica (t. j. podružnica) Nemčije. Veliki dogodki so sicer vez, ki nas je družila stoletja, raztrgali, ločiti nas pa le niso mogli.

V delegacijah je poslanec Oeltz opomnil, da se rezervisti večkrat sklicujejo ob nedeljah dopoldne med službo božjo; takó se je tako pregledovanje zgodilo v nedeljo 4. oktobra na god presvitlega cesarja. On vidi, da se s tem dela prazniku nečast, in prosi vojnega ministra, naj odvrtače tako onečastenje praznika. Vojni minister grof Bylandt-Rheidt je na to odgovoril, da taka zbirališča niso iz vojaškega ozira, marveč iz gospodarskega. Ako so pa ta zbirališča med službo božjo, so pa zoper obstoječe postave, to da je pa že pripočel o priliki enake interpelacije g. Oeltza.

Novemu naučnemu ministru so Tiroleci že obljubili, da mu bodo kmalo dali oreh v poskus, kako ga bode strl, in so prepričani, da jih bo v tem skupna desnica podpirala, kajti vsi skupaj so se že zdavnaj naveličali tlako delati, med tem ko tako važna vprašanja, kakor je ravno šolsko vprašanje, nerešena čakajo. Priložnosti se mu ne bo manjkalo in prav lahko bo barvo priznal minister Gautsch že v prvih sejah državnega zbora.

Šestindvajset ogerskih sodnih dvorov, ki so ob erdeljski meji, dobilo je od pravosodnega ministra ukaz, da naj imenujejo preiskovalne sodnike proti „Romanji irredenti“. Prično naj svoje delo na kraljevih poštah, kjer naj sumljiva pisma uradno preiskujejo. Enajst sodnih dvorov je v resnici iz tega namena že imenovalo preiskovalne sodnike; vsi drugi sodniki vrgli so pa naročilo med staro šaro, češ, da ni potreba takih preiskovalnih sodnikov imenovati, ker sploh „Romanije irredente“ ni. Državni pravdnik, ki je dotični odlok pri pravosodnem ministru provzročil, se je proti „malomarnim“ sodnim dvorom, ki trdijo, da ni „irredente“, pritožil, pa ni ničesa opravil.

Vnanje države.

V balkanski konferenci pokazalo se je predvčeranjem jako občudljivo nasprotje med tremi cesarstvi in Angleško. Na dnevnem redu so imeli turški predlog, konferenca naj Aleksandra pozove, da naj se ta s svojimi vojniki iz Rumelije v Bolgarijo umakne. Avstrija, Nemška in Rusija so predlog podpirale ter se jim je tudi Italija pridružila, ki je v poslednjem času zopet jela vrteti se s svojo ladijo, da nihče ne vé, kam se prav za prav misli obrniti. Angleški pooblaščenec White se je pa moški postavil, da konferenca do takega pozivanja nima pravice, kajti to je edino in nedotakljivo pravo visoke porte, ktera je vrhovni gospodar istočne Rumelije in Bolgarije. Francoski poslanec je dolgo molčal, naposled je bilo pa vendar-le videti, da je z Angležem enih misli. Kaj je konferenca v tej zadevi sklenila, še ni znano. Takoj po konferenci podali so se poslaniki treh cesarjev v palačo avstro-ogerskega poslanstva, kjer so se tri ure posvetovali. Precej na to sprejel je pa avstrijski poslanik baron Calice srbskega poslanca.

Škandali v javnosti so dandanes po širnem svetu na dnevnem redu. Posebno je pa Laška bogata na njih. Če ga že delj časa v parlamentu niso imeli, poskrbi pa mladina, da imajo časniki kaj gradiva. Ko so nedavno v Rimu pričeli novo šolsko leto na univerzi, čutili so dijaki živo potrebo, napraviti škandal, da jih Evropa ne zgubi prehitro iz spomina. V auli je bilo namreč, kjer so se zbrali poleg jako obilnega števila dijakov tudi naučni minister Coppino, mestni župan, policijski načelnik, več drugih dostojanstvenikov in pa novi rector, profesor Monaci. Komaj je bil poslednji dobro usta odprl in navzoče pozdraviti hotel, začno dijaki peklenški vrišč, sikanje in žvižganje, ktero so za vsakim odstavkom ponavljali. Prav tako jeli so žvižgati pri odkritji Viktor-Emanuelovega spominka, kterege so mu Rimski meščani postavili. Povod temu sikanju je bil nek ministerski dekret, ki go-

vori o poojstrenji discipline na univerzi in o imenovanji rektorja po vladi.

„Rassegna“, ministerski list laške vlade, obrača se v več člankih do *Robilanta*, novega ministra vnanjih poslov, ter mu priporoča, naj se bolj ozira na vnanje italijanske misijone na vzhodu in naj jih zdatnejše varuje, naj se ogiba pomot njegovega prednika, Mancinija; med drugim pravi ta list: „Mancini ne bi bil imel nikdar dovoliti v spreminitev premoženja propagande, še manj se je spodobilo neslano obsodbo višega kasacijskega dvora po sofisticno zagovarjati. Sicer vemo, pravi zbadljivo, da bi bil Mancini, ko bi ne bil minister, marveč odvetnik, branil propagando pred sodnijo, tako je bil prepričan o nje pravični stvari in o škodi, ktero provzročila nje obsodba misijonom. List potem obsoja razministra tudi zaradi drugih napak in krivic, ktere je napravil kot minister pravosodja in minister vnanjih poslov zoper cerkvene oblasti in hvali samo predlogo postave, ktero je vložil starašinstvo, da so namreč mladi misijonarji oproščeni vojaščine in da se morajo podpirati misijoni. Te predloge naj Robilant sprejme, popravi in v novi predloži. Brez misijonarjev ni je stalne naselbine na vzhodu, o tem naj bodo prepričani vsi ministri, naj tukaj gledajo na Avstrijo in Francosko. Ali se je potem čuditi, da se italijanski misijonarji podajo pod varstvo francosko in se dajo vpisati za Francoze. Kaj je doživel italijanski konsul, ko je hotel braniti hišo italijanskih misijonarjev, ktero so Kitajci napadli iz sovraštva do Francozov. On je mogel doživeti, da so bili vsi misijonarji prav pravilno in postavno vpisani za francoske državljane.“ Takopiše „Rassegna“. Iz tega se posname, da se začne daniti na Italijanskem vsaj v tem vprašanji, to se hoče reči, politika hoče tukaj preobladati liberalizem, iz politike hočejo podpirati misijone, a ne toliko iz verskega prepričanja.

Evropa gleda z nekako nestrpnostjo na *Angleško* in njene volitve v parlament, ki imajo letos poseben pomen za skupno Evropo zaradi posledic in vpliva iz taistih izviraajočega; kajti nič se ne vé, kdo da bo prišel na krmilo, ali ostane Salisbury ali pride zopet stari Gladstone. V prvi vrsti je to velikega pomena za Turčijo samo, ker revica ne vé, na katero stran da bi se obrnila, da bi bilo bolje prav za njo. Zavezana je z Angleži za vsak slučaj, vendar se bo morala drugače gibati, če pride zopet Gladstone na površje, kakor pa če Salisbury ostane. Nemalo odvisno je od tega tudi sedanje mlačno življenje v balkanski konferenci v Carigradu. Salisbury bi sicer tudi že sedaj visoki parti odločneje pot kazal, ktere se naj drži, da bo Rusom bolj štreto zmedla, če bi se ne bal ravno s tem na svoje volilce slabo vplivati in vsled tega sam propasti. To mu še vedno nekoliko sapo zapira. Kakor hitro pa se mu po volitvah, ki se v štirinajstih dneh prično, kabinet vtrdi, pokazal bode pravo barvo, Turčiji pravo pot, Rusom pa prej ko ne — odločno roge.

Na *Francoskem* je kamora potrdila volitve 386 poslancev brez debate.

Grozovitne reči pripoveduje Saleh Aga, egiptovski kapetan, o *Kasalt*, iz ktere je meseca oktobra pobegnil. 28. julija privreli so uporniki v Kasalo pod poveljništvom Osmana Digma. Guverner Kasalski, Ahmed paša, podal se je sam v tabor upornikov Osmana Digma milosti prosit za nesrečno mesto. Opravil ni ničesar, pač pa so ga pridržali za talnika (talnik je človek, ki ostane v sovražnikovih rokah za poroka). Uporniki so se na to po ulicah razsuli in so se orožja in streliva polastili. Jeli so preiskavati hiše in celo zemljo so prekopalvali, le da bi se bili polastili skritih zakladov. Ker pa niso ničesa našli, prišli in zvezali so bogatine in jih pretepali, da bi na ta način iz njih spravili, kje imajo premoženje zakopano. Med temi mučenci bilo je pet Evropejcev. Najhuje se je pa godilo egiptovskemu učitelju v Kasali. Do krvavega tepen, prinesel je upornikom 100 tolarjev, vse kar je imel; divjaki pa misleči, da bodo še kaj iz njega izbili,

kakor ravno po gledališčih! Vsi dobro vemo, da je človek bolj nagnjen k slabemu, nego pa k dobremu in v različnih igrokazih je malo dobrega zrna, nasprotno obilo ljulike ter nemoralnih prizorov, kar se po igrajočih osebah gledalcem še veliko bolje pred oči stavi. Verjemite mi, da je za mlado deklico gledališče hud strup, ki ji mnogokrat že v zgodni mladosti zamori v njenih prsah tiste lepe ženske čednosti, ki jo zamorejo pozneje pred svetom povzdigniti. (O teh sem govoril že v prvem pismu.)

Kar se tiče noše pri igralcih, tudi ni vse v redu. Kak vtis zamore igralka narediti na mladega dečka, ki je oblečena v moško obleko? Je-li to dostojno, nositi tako kratko janko, da komaj život na pol pokriva? Sicer se pa o tej stvari skoro ne upam javno govoriti — posebno z Vami ne, gospá, ker se bojim, da ne bi predaleč zašel. . . Le toliko naj še omenim, da je večkrat bila noša raznih igralcev v gledališči kriva, da je mlada deklica jela posnemati jo in se tako šemiti, mislé: To mora res lepo biti, ker je ljudem tako dopadlo, da niso mogli

prehvaliti. Da, saj celo matere oslepi, da svoje hčericke oblačijo v pol prekratko oblačilce, kakor opice, v veliko škodo za zdravje in še stokrat več na duši in nrvnosti. Bog zná, kje imajo nektere matere dandanes svojo pamet in svojo vest! Tudi dečkom je taka noša, ki so jo videli na igralcih, pogosto tako všečna bila, da so svoje roditelje toliko časa prosili in nagovarjali, da so jim naposled željo spolnili — in jih po tacem kopitu oblekli. Glejte, stariši! Tega vam bi ne bilo potreba omisliti in drage obleke svojim otrokom napravljati, ako bi jih ne bili s saboj v gledališče jemali.

Sploh pa, kar se tiče gledališčnih iger, bodite slovenski stariši previdni in ne jemljite prezgodaj svojih otrok v gledališča — posebno k tacim igram ne, ki niso za deco. Vsaj dobro vemo, da se mladina v sedanjih časih še tako prelahko popači. Čemu bi ji celo roditelji priložnost dajali s tem, da ji sami dovoljujejo obiskovati posredno ali neposredno gledališčne hrame? Namesto, da bi mati svojo hčer peljala zvečer v gledališče, naj jo doma podučuje v lepih čednostih. Vadi naj jo šivati, plesti itd.; to

ji bo veliko več hasnilo za bodoče življenje. Skrbni oče bo tudi vedel in znal o poznih zimskih večerih svojega sina z raznimi opravili bolj zabavati, nego pa v gledališči čas zapravljati. Treba je z njim ponavljati in pripravljati ga za prihodnji dan, da ne bo sinek v šoli vjel slabega razreda. Lahko mu včasih tudi pové kako zanimivo národno pripovedko; vsaj jih imamo Slovenci obilno na razpolaganje. Na te zlate čase se otroci spominjajo še v poznih letih in svojim prijateljem in znancem radi pripovedujejo o svoji srečni mladosti in o ranjkih stariših, ki so umeli jih tako lepo in dobro vzgojevati.

Tudi jako koristno je za mladino, ko se v prostih urah bavi s koristnim in primernim berilom, vsaj nam Slovincem ne manjka več enakih dobrih knjig in podučnih časnikov. Toraj stariši, ako vam je nedolžna in nepokvarjena mladina ljuba in nočete biti sami njeni zapeljivci, ne vodite je v gledališče. Jernej.

jeli so ga iz novega pretepati. Da se jih reši, rekel je, naj ga le spusté, jim bo že še prinesel. Šel je v hišo in se je obesil, samo da odide živinski družali, kateri tudi ničesa ni imel več dati. Taki pri-zori trajali so celi dan. Drugi dan še le prišel je Osman Digma sam v mesto in je réd napravil. Prebivalci so prestopili vsi k mohamedanski veri, potem so imeli pa mir.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 13. nov. (Parogon v mestu Košice (Kaschau) na Ogerskem.) Zavarovalno društvo „Beamtenverein“ je občinskemu odboru mesta Košice natančno izdelan projekt za parni in konjski Tramway s priloženo kavejico 5000 gold. predložilo ter se zavezalo, da prevzame po dogovorjenem tarifu ves mestni dovoz in izvoz blaga in oseb po svojih izdelanih črtah proti temu, da bode to dovoljenje za 50 let izključno le njemu veljalo in da se to podjetje skozi 25 let vsega občinskega davka oprosti. Dovož blaga bi bil za dotične trgovce obligatoričen ter bi trgovci svoje blago kar sproti v svoje prodajalnice dobivali. Društvo si pridržuje pravico do izdelave še drugih potrebnih črt v področji mestnem pod enakimi pogoji.

Bode li mesto Košice to ponudbo sprejelo ali ne — se še ne vé. To pa mislim, da bi bilo prav, naj bi tudi v Ljubljani se kdo za tako reč pobrigal ter predložil, bodi si že „Beamtenverein“ ali kdo drugi. Ljubljanski tramway bi šel lahko od kolo-dvora n. pr. po novi Resljevi cesti do cesar Josipovega trga, kjer bi imel pod gradom svojo glavno postajo in kjer bi tudi kaka nova velika gostilna na pravem mestu bila. Od tam bi šel po velikem in starem trgu naprej do „Viranta“ in od tam po novem zidanem mostu in skozi Gradišče, po Dunajski cesti nazaj na kolodvor. Druge pripravne črte, n. pr. pod Rožnik, do klavnice, tovarne za smodke itd. bi se pa pozneje po potrebi dodelale. Upati je, da bi tako podjetje prav dobro teknilo Ljubljani in prebivalcem njenim, kakor tudi podvzetnemu društvu „Beamtenverein“. Pa še bolje bi morda bilo, ako bi poslednjega kako domače društvo nadomestovalo. D.

Iz Štajarskega, 12. nov. (Posojilnice in naši duhovni.) Mi opazujemo z veseljem, kako vedno bolj se delovanje slovanskega društva banke „Slavije“ pri nas širi in kako lepo se vtrjuje zaupanje slovenskega naroda do te banke. Nam nasproti pa vodstvo te banke ni prav postrežljivo, kar nam svedoči sledeči članek zadnje „Zadruga“, ki se glasi:

„Znano je v obče, da nimajo vse posojilnice dovolj gotovine na razpolago, da bi zamogle vsem opravičenim potrebam svojih zadrušnikov vstreči, le nekatere posojilnice imajo gotovine toliko, kolikor je ravno za svoj delokrog potrebujejo. Takih posojilnic je pa le prav majhno število in večini izmed naših posojilnic pomanjkuje denarja, ne oziraje se na to, da bi morala imeti vsaka posojilnica primerno rezervo v gotovini ali tako naloženo, da jo zamore dobiti v prav kratkem času, tako, da zamore vstreči vsaki čas vložnikom, ki hočejo vzdigniti svoje hranilne vloge. To seveda ni koristno za denarni zavod, če mora imeti v blagajnici suhi denar, ali naložen proti nižjim obrestim, kakor jih sam plačuje, to je dejanska zguba, pa kaj se če, mora tako biti, ker drugače zgubi zaupanje pri vlagateljih. Potrebno je toraj za naše posojilnice, da bi imele pri katerem večjem zavodu primeren odprti kredit, kterega bi v slučajih potrebe zamogle hitro porabiti, potem bi jim ne bilo potrebno imeti suhi denar v blagajnicah.

Za nemške „Vorschussvereine“ je to lahko, ti dobijo povsod denarja in kolikor ga le hočejo od hranilnic, od drugih kreditnih zavodov in pri avstro-ogerski banki; za posojilnice vse to ne velja, one ne dobijo nikjer kredita. Veliko nado smo stavili v hranilnico Ljubljanskega mesta, pa stvar se predolgo kuha. Celjska posojilnica je dala drugim posojilnicam okoli 30.000 gold. posojila. Obrnila se je Celjska posojilnica do banke „Slavije“ s prošnjo, da ji privoli odprtega kredita 30.000 gold. Po dolgem pretresovanju dovolila ji je kredita 10.000 gold. in stavila pogoje, ki niso za nas prav lahko izpeljivi. Načelstvo zveze slovenskih posojilnic obrnilo se je potem do poverjenikov banke „Slavije“, ki so imeli shod 23. junija t. l. v Ljubljani, s prošnjo (glej „Zadru-go št. 7“), da bi naj oni, ki poznajo naše težnje, posredovali pri glavnem ravnateljstvu, ktero naj bi jemalo na naše razmere ozir in dovolilo posojilnicam kredit, kterega tudi porabiti zamorejo. Povdarjali

smo, da nam pod temi pogoji, ki nam jih stavi „Slavija“, ni mogoče kredita porabiti, nazivljali smo, da posojilnice itak ne potrebujejo veliko in zaradi tega se tudi banka nad to malenkostjo ne bode spodtikala, če nam na ljubo napravi kako izjemo z ozirom na naše razmere, pridobila si pa bi hvaležnost slovenskega naroda. — Vse zama, banka „Slavija“ se res spodtika nad to malenkostjo, odbila je po več ko trimesečnem pretresovanju prošnjo, stavljeno do poverjenikov in pristavila, da so se vsa hranilna in posojilna društva, ktera imajo posojila od banke „Slavije“ brez izjeme podvrgla onim pogojem. — Sila kola lomi — sicer so pa po Českem čisto drugačne razmere pri založnah, kakor pa pri naših posojilnicah. Od banke „Slavije“ rabi, kolikor nam znano, le ena posojilnica nekoliko od odprtega kredita, ker si na drug način ne more pomagati, vzdihuje pa vedno in gleda na to, da se tega kredita prej ko mogoče reši.

Ker nimamo v potrebi nikjer pričakovati pripomoči, sledi iz vsega tega, da morajo posojilnice jako previdno delovati in nikakor ne smejo segati čez svoje moči. Posebni ozir morajo jemati tudi na to, da imajo primerno svoto za vlagatelje hranilnih vlog vsak čas pripravljeno. Pri izposojevanju morajo biti posojilnice jako oprezne in naj le majhna in samo taka posojila dajejo, ktera se bodo vračala v kratkem obroku. Pomagati si moremo le s tistimi močmi, na ktere se moremo zanesti in to so naše lastne moči same.“

Vse posojilnice itak ne potrebujejo kredita in tiste, ki bi ga potrebovale, ga le potrebujejo v majhni meri. Vsem posojilnicam bi zadostovalo kakih 70.000 gold. odprtega kredita, ki se pa gotovo ne bi nad polovico porabil, vzel bi se le v slučajni sili; in kaj je ta svotica za banko „Slavijo“? Ravno tako nam je nerazumljivo, zakaj li ne bi dala banka „Slavija“ posojilnicam kredit na hranilno knjižico ali proti lastni menjici posojilnice, ne pa, da tirja menice posojilničnih dolžnikov, kar je zelo sitno, saj je varnost vendar ena in ista, ker pri posojilnici z nemejeno zavezo so vsi zadrušniki porok za vse dolžnosti posojilnice s celim svojim premoženjem in za kredit prosijo samo take posojilnice z nemejeno zavezo, ki dajejo samo zadrušnikom posojila. Po tem takem je vse eno, če podpišejo dolžniki posojilnice, ali pa posojilnica sama. Zakaj potem te homatije? Sploh pa menda ni to zadnja beseda banke „Slavije“, vsaj mi to upamo.

„Pomagati si moremo le s tistimi močmi, na ktere se moremo zanesti, in to so naše lastne moči same.“ Kdo pa je ta lastna moč? Ako hočemo to vprašanje vestno rešiti, moramo pač priznati, da se imamo v tem oziru v največji meri zahvaliti našim duhovnom. Duhovni na spodnje Štajarskem se postavijo, kjer je to le mogoče, na čela za naše kmete prekristnih posojilnic, tako sodelujejo duhovni pri posojilnici Celjski, Mariborski, Pišečki, v Slatini, v Makolah, kjer je celó župnik načelnik posojilnice in njemu gre vsa zahvala za velik napredek Makoliške posojilnice v primerno kratkem času. Duhovni vlagajo vse svoje novce pri posojilnicah, kar se od marsikterega družega narodnjaka, ki se šteje med goreče domoljube, žalibog reči ne more, in ne le da duhovni sami svoj denar vlagajo v posojilnice, oni tudi pripomorejo, da drugi vlagajo in to s svojim trudom, da posamezne podučujejo, da je denar v posojilnicah ravno tako varen, kakor pri hranilnicah, vrh tega pa dobiš še na obrestih od 100 gld. 1 gld. več. Mi imamo dosti vzrokov se za naše duhovne navduševati. Naj stori vsak domoljub tako svojo narodno dolžnost, kakor to storijo naši vrli duhovni, potem bomo postali neodvisni, otrsli se bomo tujega kapitala in stali bomo na lastnih nogah.

Makso Veršec.

Domače novice.

(God presvitle cesarice) praznovali bodo Ljubljanski veteranci jutri s službo božjo, ktere se bodo pri sv. Jakobu vdeležili z zastavo in godbo. Zvečer imajo zabavni večer pri „Tavčarji“.

(80letnico) praznuje jutri g. Andrej Brus, glavni odbornik in najstarejši član c. kr. kmetijske družbe kranjske. Presvitli cesar odlikoval ga je ob svojem času z zlatim križcem za zasluge.

(Za poplavljené Gorenjce) nabral je g. Franc Šantel lepo svoto 208 goldinarjev med tukajšnjimi meščani, duhovščino in trgovskim svetom. V Kleinmayerjevi bukvarni nabralo se je do sedaj 904 gl. 50 krajcarjev.

(Naslednji orožniki) dobili so od c. kr. brambovskega ministerstva pohvalna spričevala za trud, požrtvovalnost in opreznost pri povodnji na Gorenjskem: četovodja Rupert Broveth, titularni četovodja Janez Sadar, orožnik Janez Barle, vsi trije v Kranjski Gori; ter četovodja Gregor Kokalj, titularni četovodja Mihael Jakovčič in orožnik Jože Jaklič v Jesenicah.

(Profesor Proft.) Imenovani profesor podučuje na tukajšnji c. kr. višji realki, ob enem pa tudi zvečer rokodelske vajence. V III. oddelku jim je ta „urgerman“ sinoči prepovedal javljati se po slovenski „tukaj“, temveč naj bi se moral vsakdo oglasiti „hier“. Kdor bi se še slovenski oglasil, rekel je profesor Proft, da ga bo za ušesa prijel in venkaj vrgel. Tudi lepega vedenja se bodo učenci pri njem navadili, ktere sam največ pita z naslovi „hund“ itd. Čudno, da mora ravno Kranjska ves tak izrodek dobiti.

(„Glasi demorodni“), zložil ranjki dr. Lovro Toman, dobivajo se po 20 kr. pri bukvozevu g. Francu Dežmanu na Starem trgu. Knjiga obsega na 135 straneh blizo 40 lepih slovenskih pesni, ki so še dandanes označevalne za dobo 1848—1849, v kteri so se zlagale in tiskale. Zaloga ni več velika, blizo 300 komadov menda, in se je pač nadjati, da bi vsak bolj izobražen Slovenec po jeden iztis za spomin na tega zaslužnega domoljuba, na to jasno zvezdo na slovenskem političnem nebu, imel, kdor ga še nima. Čena bila je poprej knjižici 60 kr.

(Vabilo na Martinov večer), kterega priredi slovensko delavsko pevsko društvo „Slavec“ v nedeljo 15. novembra 1885 prostorih restavracije Ljubljanske Čitalnice. Spored: 1. Volarič: „Slovenca dom“, zbor. — 2. M. Stooš: „Brzo junaci“, zbor s spremljevanjem glasovira. — 3. * * * Komično berilo. — 4. Kocijančič: „Oblačku“, zbor s tenor- in bariton-solo. — 5. Dr. B. Ipavice: „Prošnja“, poluzbor s tenor-solo, solo poje gosp. Meden. — 6. Förster: „Njoj“, čveterospev. — 7. A. Dolinar: „Pražnja obleka“, šaloigra v jednem dejanji. — 8. Vašak: „Rožmarin“, zbor. — 9. * * * „Godčeva pesen“, s tenor-solo, solo poje gosp. Meden s spremljevanjem glasovira. — 10. Stegnar: „Slavec in pevec“, zbor s tenor- in bariton-solo. — 11. Volarič: „Slovenski svet, ti si krasán“, zbor. — Iz posebne prijaznosti sodelujeta gg. Iv. Meden in Ohm vitez Janušovsky. — Začetek ob 1/2 8. uri zvečer. Vstop za člane prost; za neude 20 kr. za osebo. — K tej veselici vabi najljubneje sl. narodna društva ter prijatelje delavskega stanú in narodnega napredka odbor.

(Konjsko mesó), ali kakor ga „Brencelj“ imenuje „ihaha-meso“, gre v Ljubljani, kakor čujemo, še dosti dobro spod rok, a vendar bo še dolgo trajalo, preden se ga bodo sploh privadili, če se ga bodo. Koliko pritiska je bilo svoje dni od zgoraj potreba, preden so se ljudje le krompirja poprijeli, kterega dandanes v vsaki družini dobiš.

(† Urban Avbel), daleč znani urar, doma v Št. Vidu pri Zatičini, je 12. t. m. umrl od mrtuda zadet. Naj v miru počiva!

(Na novi železnici Hrpelje-Trst) je menda vse podjetje, glavno kakor področno v laških rokah, kterih lastniki niso avstrijski podložniki, temveč v kraljevini onstran Adrije doma. Avstrijski podaniki in lačni Istrijani imajo menda samo pravico, da smejo gledati, kako se železnica dela, zaslužek pa ni za nje.

(Reka) jela je Trst spodrivati v trgovini z rižem in kavo po Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in Albaniji, ker oboje blagó toliko ceneje daje, kolikor je posoda, oziroma vreča vredna in pa za denar po 4 mesece čaka; Trst računni pri kavi in rižu tudi embalažo, kredita pa le 3 mesece dá.

(„Deutscher Nationalverein für Steiermark“) se imenuje novo politično društvo; pravila je že vlada potrdila; nalog mu bode narodnemu programu nemškega kluba povsod med ljudstvom pota pripravljati in njegovo delovanje podpirati in pospeševati po vse krajih dežele. — Toraj „Deutscher Nationalverein“ in „Deutscher Schulverein“! kaj si še več želé zatirani Nemci!

Telegrami.

Niš, 14. nov. (Uradno.) Minister zunanjih zadev Garašanin naročil je poslancu Rhangabé-ju v Sofiji, da naj vladi objavi, da je srbska vlada na bolgarsko izzivanje odgovorila z na-

povedbo vojske. Kralj odpotoval je ob 1. uri po noči v Piroto, kjer je prevzel vrhovno poveljništvo čez vojsko.

Dunaj, 14. nov. Ogerska delegacija sprejela je budget za zunanje zadeve. Na Falkovo vprašanje izjavila je vlada na podlagi došle novice od avstro-ogerskega poslanika v Nišu, da je včeraj Srbija Bolgarski vojsko napovedala, ker so Bolgari Srbe na meji napadli (?) To je potrdil tudi tukajšnji srbski zastopnik; je toraj že skoraj gotovo, da so srbske čete prestopile Bolgarsko mejo. Italija se nam nasproti še vedno pošteno obnaša in se ni še gledé nobenega vprašanja od nas oddaljila.

London, 13. nov. Položaj je bolj kočljiv, kakor sploh kedaj do sedaj. Vsa prizadevanja, da bi se med Angleži in Rusi doseglo sporazumljenje, so splavala po vodi. Rusija zahteva, da se Aleksander spodi. Iztočna Rumelija se je odločila za upor, če bi se vpeljal „status quo ante“. Združeni Bolgari imajo 75.000 mož pod orožjem. Konferenca bode danes sklenila, v kakošni obliki da se bode Aleksandru naročilo, da naj se iz Iztočne Rumelije umakne.

Zahvala.

Preblagorodni gospod državni poslanec Adolf Obreza razdelil je tukaj 10. t. m. tisoč goldinarjev, ktere je izposloval za po nevihti 29. avg. t. l. poškodovane posestnike.]

Podpisanega župana sveta dolžnost je, zahvaliti se iskreno preblagorodnemu gospodu v imenu županstva in dotičnih obdarjencev. Bog mu plačaj stotero!

Županstvo v Šentvidu nad Vipavo
dné 12. novembra 1885.

A. Uršič, župan.

Tujci.

12. novembra.

Pri **Matiču:** Oskar Laessig, livar črk, z Dunaja. — A. Hlits, trg. pot., z Dunaja. — Herm. Otto, trg. pot., iz Warnsdorfa. — And. Matler, fabrikant, iz Bludenza. — Ernst Schultes, trgovec, iz Brna. — J. vitez Schwarzenfeld, zasebnik, iz Tücherna.

Pri **Stonu:** Robert Alexander in Geiringer, trg. pot., z Dunaja. — Karl Krall, trgovec, iz Trsta. — Ščitomir Vilhar, iz Prezida. — Ig. Zupan, orgljar, iz Kamne Gorice.

Pri **Bavarskem dvoru:** Alojzij Bergami, živ. trg., iz Basane. — Janez Hrast, zasebnik, iz Logatca.

Pri **Južnem kolodvoru:** Frane Haller, zasebnik, s soprogo, iz Bohinja.

Pri **Virantu:** Anton Boie, posestnik, iz Dolenje vasi. — Marija Križman, posestnica, iz Ribnice.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 95 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 70 „
Akcije avstr.-ogerske banke	860 „ — „
Kreditne akcije	282 „ 25 „
London	125 „ 75 „
Srebro	— „ — „
Francoški napoleond.	9 „ 99 „
Ces. cekini	5 „ 95 „
Nemške marke	61 „ 80 „

Nepremočljiva in silno gorka ter le 2 goldinarja

velja novoizumljena, najboljša, gostotkana, gorka

„meščanska“ jopica

(„Bürger“-Jacke). (3)

Ne dobi se nič cenejega, vstrajnega, boljsega in bolj pripravnega, kakor novoizumljena praktična „meščanska“ jopica za gospode in gospe, za mladenčce in dekleta; v zalogi imamo jih obilno sivih, rujavih, rudečih, temno-modrih in črnih in so jim veljaki pripoznali, da so:

1. Vsakemu telesu prav;
2. da mu hranijo gorkoto enakomerno;
3. da se z njimi prihrani mnogo druge obleke, in
4. da so poceni, dolgotrajne in imajo lepo moderno fazono.

Kdor ima „meščanska“ jopico, se bo po zimi najlažje mraza obvaroval; nikomur naj se toraj ne smili mala svotica 2 goldinarjev, za ktere se dobi jopica ali pa hlače. Kdor kaj naroči, zadostuje če pové, ali je dotična oseba velika, srednja ali majhna.

Prodaja jih proti poštnemu povzetju edino le

Rabinowicz,

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse 9.

Hiša št. 22 v Kamniku,

po domače „pri Kristofu“,

kjer je že skozi 30 let vedno hôtel in restavracija, toraj pripravno za oštirja, daje se za več let v najem.

Hiša ima spodaj 5 sob, veliko kuhinjo in sobico, veliko vežo in velike kleti; v prvem nadstropju pa 9 sob, dve kuhinji in veliko vežo. Pri hiši je veliko dvorišče, veliko gospodarsko poslopje, vrt in polje. V hiši se že nahajajo vse oštirju potrebne priprave, n. pr. mize, klopi, stoli itd.

Natančneje pové g. **France Eksler**, meščan v Kamniku. (3)

A. SCHWEIGER,

zobozdravnik,

Frane Jožefova cesta št. 5 v I. nadstr.,

ordinira dopoldne od 9.—1 $\frac{1}{2}$ ure in popoldne od 3.—5. ure. (1)

A. OREHEK,

krojač civilne in vojaške oprave v Ljubljani,

na kongresnem trgu hiš. št. 14

(nasproti nunski cerkvi), (12)

priloga svojo dobro izbrano

zalogo blagá za gospode

po najnižjih cenah.

On je pripravljen p. n. gospodom naročnikom uzore ali oblike na dom pošiljati, da si po želji izberó. — 20% ceneje kakor drugod izdeluje vsakovrstno obleko po izvolji in okusu častitih p. n. naročnikov; podpisani sprejme tudi sukno v izdelovanje oblek in se priporoča prav mnogobrojnim naročbam.

Obenem se spoštljivo priporoča prešt. duhovščini za izdelovanje duhovskih talarjev od navadnih do najboljših.

Piccoli-eva esenca za želodec

G. PICCOLI lekar v Ljubljani

Ozdravlja kakor je razvidno iz zahvalnih pisem in zdravniških spričeval bolezní v želodcu in trebuhu, bodeenje, krč, želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico, migreno itd. in je najboljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošilja izdelovatelj po pošti v škatljicah po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc. Pri večem številu dobi se primeren odpust.

Cena eni steklenici 10 kr.

Gosp. Gabrielu Piccoli-ju, lekarju v Ljubljani.

Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš evet za želodec, kojega deli so mi dobro znani, v velikih slučajih vspešno rabil proti boleznim v želodcu in zlati žili.

Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil vitez pl. Stöckl,

c. k. vladni svetovalec in deželno-sanitetni poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca ljubljanskega lekarja Piccoli-ja hitre in prečudne zdravilne moči. Ž njo ozdravelo je mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki me prosí za jedno steklenico želodečne esence, kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Wlassich, župnik-kanonik. Plomin, Primorsko.

Antirrhéumon. najboljšo zdravilo proti prehlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic, bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bolečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastile santoninske; (kolesci zoper gliste izkušeno zdravilo zoper gliste, škatljica 10 kr., 100 kosček. 50 kr. 1000 kosčekov 4 gl. 2000 kosček. 6 gl.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši pripomoček proti davici (difteritis), pljučenim, prsnim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in hripavost, škatljica 20 kr.

Zeliščni prsni sirop. Ta iz zdravilnih zelišč izdelani sirop se rabi z najboljšim uspehom proti vsem prsnim in pljučenim boleznim, zasliženju, kašlju, hripavosti, dušljivem kašlju itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki dan, otroci pa toliko žlice. Steklenica 36 kr.

Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se zmiraj sveža dobé v lekarni

G. Piccoli-ja

„Pri Angelu“

v Ljubljani,

na Dunajski cesti,

kjer se naročila takoj po pošti proti povzetju izvršujejo.

Zahvala in priporočilo.

Zahvaljujoč se za mnogostransko zaupanje mojim častitim kupovalcem in naročevalcem izmed mestjanstva in velečastite duhovščine, si usojam naznanjati, da imam za

zimsko sezono

v zalogi najboljšo angleško, francoško in moravsko blago in se priporočam tedaj velečastitemu p. n. občinstvu za narejanje oblek po najmodernejšem kroji z zagotovilom jako rečne in kolikor močee cene postrežbe. (11)

Z velespoštovanjem

F. CASSERMANN,

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 6. v Pauschi-novi hiši.

Že 50 let

na Dunaji obstoječa, sloveča velikotrговška hiša

„pri dobrem pastirju“

(„zum guten Hirten“), (3)

poprej

Vinko Strohschneider

na Dunaji,

l., Rothenthurmstrasse 14,

razprodaja vso svojo zalogo

pravega Brnskega

suknenega blagá

iz ovčje volne

v kosovih, ki za vsako obleko za gospode zadostuje

posebno trdnih po sledečih silno nizkih a stalnih cenah:

H. baže za celo obleko po 3 gl. 50 kr.

I. „ „ „ „ 4 „ 50 „

Uzorec ne moremo razpošiljati, pač pa se zavežemo s tem javno, da sprejmemo brez ugovora nazaj, kar bi ne ugajalo.

Blago razpošiljamo, ne da bi zavoj kaj računili, proti predplači svote ali pa proti povzetju.

Podpisani priporoča svojo zalogo bruseljskih klobukov

in drugih stvari p. n. občinstvu, kakor

vsakovrstne klobuke za gospode

posebno pa: suknene klobuke (Lodenhüte) v raznih barvah, kakor svetlo- ali temnorujave, svetlo- ali temnosivice, svetlo- ali temnozelenice itd., po 2 gl. 20 kr.; trde klobuke, najnovejši izdelek, rujave ali črne, dobro blago, od 2 gl. 20 kr., naprej do 4 gl. 50 kr.; svilnate cilindre, najfinejša roba in najlepši izdelek, po 4 gl. 50 kr.; klobuke za dečke od 1 gl. 20 kr. naprej; nadalje

srajce za gospode, spodnje hlače, vratnike, kravate

(5) itd. itd. itd.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN SOKLIČ

v Ljubljani, Gledališne ulice št. 4.

Naročila s poštnim povzetjem se točno izvršujejo.

Že 87 let obstoječa

c. k. priv.

tovarna za koe in plahte,

poprej lastnina

Lichtenauerjeve vdove in sinov,

razpošilja po svoji glavni zalogi na Dunaji

konjske plahte,

ki so 190 cm. dolge, 130 cm. široke in zelo močne. Barve so temne in imajo pisano krajevino ter jih prodajamo po

1 gl. 65 kr.

Le zavoljo tega mi je močee te izvrstne konjske plahte tako po ceni oddajati, ker mi gredó tako ročno spod rok in smo jih v kratkem času že veliko število razprodali.

Razpošiljamo jih proti poštnemu povzetju. Kar bi ne ugajalo, sprejmemo brez ugovora nazaj.

Natančni naslov se glasi: (4)

Haupt-Niederlage Silberstern,

Wien, l., Rothenthurmstrasse 14.

